

Pentateuch

V české televizi se vysílá pořad Tajemství rodu. Lidé hledají své předky, své kořeny. Aby se zařadili do světa, aby lépe pochopili svůj život. Je to poučné a zajímavé.

A takové je i dnešní téma. Povídání o Pentateuchu je pro nás návratem, který nám má představit kořeny naší víry. Je to připomenutí toho, že Bůh provází lidstvo od samého počátku. Když otevřeme tyto knihy, poznáváme, že historie stará tisíce let je součástí i našeho života. Co je to tedy Pentateuch?

Prvních pět knih proroka Mojžíše se nazývá Pentateuch nebo také Tóra

Jedná se o nejdůležitější knihy Starého zákona, které mají pro židovské náboženství podobný význam jako pro nás Evangelia.

Talmud o pěti prvních knihách Bible říká: „Jako má zdravý člověk pět prstů, tak má dobrý člověk ve své mysli a svém srdci pět knih Mojžíšových, rozjímá nad nimi a žije podle jejich zákonů.“

Když se zeptáme, **o čem pojednává**, odpoví nám další příměr, který říká:

Pentateuch je strom zasazený v dějinách lidstva. Jeho **kořeny** jsou **dějiny praotců** (vyprávění knihy Genesis od stvoření světa po příběh Josefa Egyptského). **Kmen** je vyprávění o **vysvobození z Egypta, putování pouští s uzavřením smlouvy na Sinaji**, kde získává lidstvo Desatero. **Plodem** tohoto stromu je **vstup do země zaslíbené**.

To je stručný obsah. Jak se jednotlivé knihy jmenují a čím jsou zajímavé, nám odhaluje Talmud pojednáním o světle:

Pětkrát se objevuje slovo světlo v První knize Mojžíšově a proto je i pět knih Pentateuchu.

„I řekl Bůh: **‘Bud’ světlo**.“ To odpovídá **Genesi**, ve které se pojednává o stvoření světa.

„**A bylo světlo**.“ To odpovídá **Exodu**, v němž Izrael vystoupil z temnoty (Egyptského zajetí) do jasu (svobodného putování do země zaslíbené).

„**Viděl, že světlo je dobré**.“ To odpovídá **Levitiku**, který je naplněn četnými zákony a učí nás tomu, co je dobré.

„**A oddělil světlo od tmy**.“ To odpovídá knize **Numeri**, ve které oddělil ty, kdo vyšli z Egypta od těch, kdo byli určeni k tomu, aby vstoupili do země zaslíbené.

„**Světlo nazval Bůh dnem.**“ To odpovídá **Deuteronomiu**, který je naplněn četnými zákony, které chrání život, aby neupadl zpět do temnot.

Součástí knihy Deuteronomium je i **srdce celého Zákona**, které se také nazývá „**Šema Israel**“, podle prvních slov výzvy:

“Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. A tato slova, která ti dnes přikazují, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si je jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány.” (Dt 6,4-9)

Pro židy je Pentateuch, neboli Tóra, světlem života. Nejvěrnějším přítelem, nejlepším rádcem. Je tím nejdůležitějším na světě, protože zde mluví sám Bůh.

Čím je Pentateuch pro nás?

Pro nás jsou tyto knihy důležité proto, že jimi začínají dějiny spásy celého lidstva i každého z nás osobně.

Příběhy, které se v nich odehrávají, jsou příběhy člověka, který je z otroctví hříchu volán k putování do zaslíbené země, do Božího království.

Jako Abrahám jsme voláni vydat se na cestu víry, odkázáni jen na Boží pomoc. Jako Mojžíš jsme voláni k osobnímu setkání s Bohem a ke službě Božímu lidu. Jako židé jsme i my někdy v pokušení vyměnit svobodu a život s Bohem za hrnce masa v Egyptském otroctví. I pro nás je klíčová hora Sinaj, kde dostáváme Desatero. Toť aspoň pár bodů, které se nás bytostně dotýkají.

Znát Pentateuch, je jako znát své kořeny. Znát tajemství minulosti, která utváří i náš dnešní život.

Někdy máme pocit, že se ze společnosti vytrácí ponětí o tom, co je dobré a co je špatné. Jakoby se Desatero vytratilo z lidského svědomí. Když se ztratí cenná věc, je potřeba ji hledat. Když se zapomene na moudrost, je potřeba ji znovu objevit, a kde jinde ji hledat než tam, kde se zrodila?

Proč číst Pentateuch?

Svět se mění, ale člověk zůstává stejný. Platí pro nás stejné zákony jako pro lidi před tisíci lety. Pentateuch nás varuje, co se stane, když je nebudeme respektovat, ale zároveň nám ukazuje, jaké ovoce sklídíme, když se necháme vést Bohem. Dějiny vyvoleného národa jsou i dějinami každého z nás. Mysleme na to, až otevřeme knihu, která stojí na počátku dějin naší spásy. Amen.